

Litteraturlista för Svensk novell

Kursen avser att fördjupa kunskaper och beläsenhet i svensk novellistik. Samtidigt vill den ge en viss förtrogenhet med genreteoretisk debatt och kunskap om novellens historia. I detta sammanhang görs även utblickar mot den nordiska och internationella novellen. Novellens spridning genom olika tidskrifter studeras, samtidigt som belysning ges åt novellen som populärlitteratur. De skönlitterära texterna omfattar noveller från Carl Jonas Love Almqvist och framåt. Kursen innehåller en obligatorisk del och en del där två områden av fem väljes för särskild fördjupning. Utbyte av kurslitteratur kan ske i samråd med examinator.

Följande texter läses av alla:

Antologier

Kärlek genom ett fönster. Tjugo svenska berättelser. Urval av Vivi Edström och Per-Arne Henricson (Sthlm 1988)

Noveller nu. En svensk antologi från 50-tal till 70-tal, red. Vivi Edström och Per-Arne Henricson (Sthlm 1978)

Svenska noveller, red. Vivi Edström och Per-Arne Henricson (Sthlm 1978)

eller några andra antologier av allmän karaktär med representativt urval av svenska noveller

Handböcker

Aarseth, Asbjørn, *Episke strukturer*, (Oslo 1976), s. 119–144

Bennich-Björkman, Bo, "Förutsättningar för kort fiktionsprosa på den litterära marknaden i Sverige 1850–1914", i *Kortprosa i Norden: International Study Conference on Scandinavian Literature*, 143 (Odense 1982), omtr. i: *Böcker och bibliotek. Bokhistoriska texter*, Red. Margareta Björkman, Lund 1998, s. 202–207

Bramstång, Mats, *1800-talets julpublikationer som litterärt forum* (Lund 1973), s. 3–78

Lund, Marie, *Novellen: Struktur, historie og analyse* (Viby, Danmark 1997) (2. uppl. Marie Lund Klujeff, 2002)

Novell. Uppslagsordet i *Svenskt litteraturllexikon* (Lund 1964 och senare)

Novellanalyser, red. Vivi Edström och Per-Arne Henricson (Sthlm 1970)

Ståhle Sjönell, Barbro, *Att ge ut noveller* (Sthlm 2001)

Svedjedal, Johan, *Almqvist – berättaren på bokmarknaden* (diss. Uppsala 1987), s. 153–197

Fördjupning sker inom två av följande sex områden:

a. Nittiotalets novellförfattare

Lagerlöf, Selma, *En herrgårdssägen* (1899), även i *Skrifter 4* (Sthlm 1933) och senare uppl.

Hallström, Per, "Falken" i *Purpur* (1895), även i *Per Hallström: Den svenska prosan* (Sthlm 1951) eller i *Nittiotalnoveller* (Sthlm 1961)

Heidenstam, Verner von, *Karolinerna I* (1897), även i *Samlade skrifter 8* (Sthlm 1944) och senare uppl., ett urval: ca 100 s.

Selma Lagerlöfs noveller: Lagerlöfstudier 1983 (Sthlm 1983), s 135–200

Lagerroth, Erland, "Själens landskap, djur och hus. Reflexioner kring En herrgårdssägen", *Ord och bild* 1961

Lindqvist, Sigvard, "Om stoff och psykologi i En herrgårdssägen", *Lagerlöfstudier* 1966

Edström, Vivi, "Selma Lagerlöfs En herrgårdssägen", i *Att välja sin samtid* (Sthlm 1986)

Domellöf, Gunilla, "Per Hallströms novell Falken", *Tidskrift för litteraturvetenskap* 1977:4

Lagerroth, Erland, *Svensk berättarkonst* (Lund 1968), kap. om Karolinerna

b. August Strindberg och Hjalmar Söderberg

Strindberg, August, "Odlad frukt", "En ovälkommen" och "Pål och Pär" (1882) i *Svenska öden och äventyr 1*, i *Samlade Verk 13* (Sthlm 1981)) alternativt *Historiska miniatyrer* (1905) i *Samlade Verk 54* (Sthlm 1997), *Giftas I* (1884), i *Samlade verk 16* (Sthlm 1982); *Taklagsöl* (1906) i *Samlade Verk 55* (Sthlm 1984) – Strindbergs verk finns även i *Samlade skrifter* utg. av J. Landquist (Sthlm 1912–1920)

Söderberg, Hjalmar, *Historietter* (1898), även i *Samlade verk 3* (Sthlm 1943) eller *Svalans svenska klassiker* (Sthlm 1959) och senare uppl.

Boëthius, Ulf, *Strindberg och kvinnofrågan till och med Giftas I* (diss. Sthlm 1969), kap. 5

Böök, Fredrik, *Tre noveller ur Strindbergs Svenska öden och äventyr* i *Skrifter* utg. av Modersmållärarnas förening (Sthlm 1915 o senare uppl.) alternativt Conny Svensson, *Strindberg om världshistorien* (Sthlm 2000), s. 57–107

Tjäder, Per-Arne, "Det växande huset. Kommentrar till strukturen i Strindbergs Taklagsöl", *Tidskrift för litteraturvetenskap* 1978:1

Cassirer, Peter, *Stilen i Hjalmar Söderbergs Historietter* (diss. Gbg 1970), Kap I och II, 1–2

c. Sagor

Nordlinder, Eva, *Sekelskiftets svenska konst saga och sagodiktaren Helena Nyblom* (Sthlm 1991), Inledning s 11–25

Bergman, Hjalmar, "Barnen få inte svälta" och "Storbonden och Blomster-Lisa" i *Sagor* (1916), även i *Hjalmar Bergmans Skrifter 22* (Sthlm 1931) eller i *Hjalmar Bergman Samfundets årsbok 1982*.

Lagerkvist, Pär, *Onda sagor* (Sthlm 1924) och senare uppl.

Lagerlöf, Selma, *En saga om en saga och andra sagor* (1908), även i *Skrifter 8* (Sthlm 1933) och senare uppl.

Strindberg, August, *Sagor* (1903) i *Samlade verk 52*

Dahlbäck, Kerstin, "Att förtrycka genom dygden. Några anteckningar om Hjalmar Bergmans saga Storbonden och Blomster-Lisa", *Hjalmar Bergman Samfundets årsbok 1982*

Stålmarch, Torkel, "Barnen få inte svälta", ett inlägg i 1910-talets naturvårdsdebatt", *Hjalmar Bergman Samfundets årsbok 1982*

Lagerroth, Erland, *Svensk berättarkonst* (Lund 1968), kap. om Onda sagor

Weidel, Gunnel, *Helgon och gengångare* (diss. Lund 1964), kap. "Julnattens under", s. 108–121

Lamm, Martin, *August Strindberg* (Sthlm 1948) 2:a uppl., s. 322–324

Westin, Boel, *Strindberg, sagan och skriften* (Sthlm 1998), kap. 1 samt ur kap. 5 och 7 ss. 11–25, 149–172, 219–247

d. Fyrtiotalsnoveller

Ahlin, Lars, *Inga ögon väntar mig* (1944), även senare uppl., ett urval: ca 150 s.

Dagerman, Stig, *Nattens lekar* (1947), även i *Samlade skrifter* (Sthlm 1981), ett urval, ca 150

s.

Jonsson, Thorsten, *Fly till vatten och morgon* (1941), även (Sthlm 1998)

Lundell, Torborg, *Lars Ahlin* (Boston 1977), kap. "The Short Stories"

Röjdalen, Carin, "Men jag ville hjälpa", *Studier i Lars Ahlins 1940-talsnovellistik* (diss. Göteborg 1997), några avsnitt, ca 50 s.

Werner, Gösta, *De grymma skuggorna* (Sthlm 1986), kap. om "Att döda ett barn"

Ljung, Per Erik; Hansen, Kirsten; Dahl, Susanne, *Ångestens hemligaförgreningar: Stig Dagermans Nattens lekar* (Sthlm 1984), två valfria kapitel

Erixon, Per-Olof, *Ett spann över svarta ingentinget* (Sthlm 1994), kap. 4 "Fly till vatten och morgon"

Olle Thörnvall, Inledning, i *Historien om Julia och andra noveller från 40-talet*. Red. Olle Thörnvall (Stockholm 2000), s. 7–19

Eva Neander (ur samlingen *Nattljus*, 1949; två noveller finns i Thörnvals antologi)

e. Kvinnliga novellförfattare

Benedictsson, Victoria, "Ur mörkret" i *Berättelser och utkast*, utg. av Axel Lundegård (Sthlm 1888), även i andra utgåvor, t.ex. *Förbrytarblod* (Örebro 1985) och "Den bergtagna" samt förordet i *Den bergtagna och andra berättelser* (Enskede 1982)

Lagerlöf, Selma, "Dunungen", "Gravskriften" i *Osynliga länkar* (1894, utvidgad uppl. 1904), även i *Skrifter 2* (Sthlm 1933) och senare uppl., samt ytterligare ett par noveller ur *Troll och människor I-II* (1915 resp. 1921), även i *Skrifter 10* (Sthlm 1933)

Krusenstjerna, Agnes von, *Händelser på vägen* (1929), även i *Samlade skrifter* 1944, ett urval: ca 100 s.

Jansson, Tove, Ett urval noveller ur samlingarna *Det osynliga barnet* (1962) och *Lyssnerskan* (1971), ca 50 s.

Witt-Brattström, Ebba, "Ur textens mörker", *Ord och bild* 1983 samt i *Ur könets mörker: Litteraturanalyser* (Sthlm 1993, 2:a uppl. 1994)

Lagerlöfstudier 1983, analyserna av "Dunungen" och "Gravskriften" samt uppsatserna av Hans Ritte och Yngve Kant

Lagercrantz, Olof, *Agnes von Krusenstjerna*, kap. "Kvinnorna och kärleken", samt "Berätterskan" (diss. Sthlm 1951), även i *Månpocket* (Sthlm 1986)

Jones, W. Glynn, *Vägen från Mumindalen* (Sthlm 1984), kap. "Det osynliga barnet" och "Lyssnerskan"

En novell vardera av följande författarinnor:

Eva Neander (ur samlingen *Nattljus*, 1949; två noveller finns i Thörnvals antologi)

Stina Aronson (t.ex. ur samlingen *Sång till polstjärnan*, 1948)

Astrid Lindgren (ur *Sunnanäng*, 1959)

Margareta Ekström (t.ex. ur *Dödens barmorskor*, 1976)

Inger Edelfelt (t.ex. ur *Rit*, 1991)

f. Samtida novellister

Välj minst fyra av följande novellsamlingar:

Alejandro Leiva Wenger, *Till vår ära* (2002)

Cecilia Davidsson, *En av dessa nätter* (1994)

Hans Gunnarsson, *Februari* (1999)

Catarina Pascual Söderbaum, *Sonetten om andningen* (2001)

Krisitian Fredén, *Ostkaka* (1996)

Peter Kihlgård, *Serenader* (1998)

Ninni Holmqvist, *Kostym* (1995)

Klas Östergren, *Med stövlarna på och andra berättelser* (1997)

Madeleine Hessérus, *Inte vackrare än i Valparaiso* (1997)

Jerker Virdborg, *Landhöjning två centimeter per natt* (2001)

Samt läs tidskriften *00-tals* temanummer om novellen (nr 11, 2002, s. 1–70).

(Barbro Stähle Sjönell / Per-Olof Mattsson)

Sidan ändrad senast: 2005-03-30